

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **C. A.**, zastoupen Mgr. Helenou Pindejovou, advokátkou se sídlem Brno, Milady Horákové 1957/13, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 936/3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 4. 2023, č. j. 16 A 12/2023 - 87,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené opatrovnici žalobce Mgr. Heleně Pindejové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 6 800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 2. 2023, č. j. OAM-49/LE-BA01-BA06-PS-2023. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) do 22. 6. 2023 v souladu s § 46a odst. 5 zákona o azylu.

[2] Krajský soud z obsahu správního spisu zjistil, že žalobce byl dne 15. 2. 2023 kontrolován policejní hlídkou; na výzvu policisty předložil biometrický doklad totožnosti, avšak nepředložil doklad, opravňující jej k pobytu na území České republiky. Lustrací v informačních systémech bylo zjištěno, že se žalobce nacházel na území České republiky nelegálně. Při výslechu v řízení o správním vyhoštění ze dne 15. 2. 2023 žalobce uvedl, že je

zdráv a že po něm již 3 roky pátrá turecká policie. Za pomoci převaděčů se dostal do Vídně, jeho cílovou destinací bylo Německo, neboť tam žijí jeho přátelé a má tam lepší životní vyhlídky; protože nenašel přímý spoj do Německa, rozhodl se cestovat přes Prahu, kam přijel dne 15. 2. 2023. Na Českou republiku nemá žalobce žádné vazby, celá jeho rodina žije v Turecku. Do vlasti odmítl dobrovolně vycestovat, setrval na svém plánu dostat se do Německa, neboť mu v Turecku hrozí zatčení z politických důvodů (kvůli kurdské národnosti). Žalobce byl proto rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy ze dne 15. 2. 2023, č. j. KRPA-59911-15/ČJ-2023-000022-MIG, zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), za účelem realizace správního vyhoštění, neboť hrozilo jeho maření žalobcem. Z uvedených zjištění vycházel žalovaný i při posouzení, zda je z pohledu § 46a zákona o azylu třeba zajistit žalobce během probíhajícího správního řízení ve věci udělení mezinárodní ochrany, o níž žalobce požádal poté, co byl zadržen Policií České republiky. V kontextu zjištění podávajících se z řízení o vyhoštění žalobce žalovaný jednání žalobce vyhodnotil jako účelové, neboť se jím žalobce snažil jen oddálit, zmařit nebo znemožnit realizaci správního vyhoštění. Žalovaný zdůraznil, že žalobci nic nebránilo podat žádost o udělení mezinárodní ochrany dříve, popřípadě v jiném státě. Nadto žalobce od počátku výslovně uváděl, že se chce dostat do Německa. Žalovaný stanovil dobu zajištění žalobce v maximální možné délce, tedy 120 dnů, a to s ohledem na fakt, že lhůta pro vydání rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany dle § 27 odst. 1 zákona o azylu činí 6 měsíců.

[3] Při vlastním posouzení věci krajský soud zdůraznil, že zajištění má být krajním prostředkem uplatňovaným pouze poté, co byla posouzena možnost aplikace alternativních opatření. V souladu s čl. 8 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „přijímací směrnice“), je třeba posoudit žádost žalobce individualizovaně a k zajištění přistoupit, existují-li oprávněné důvody domnívat se, že žadatel žádá o mezinárodní ochranu pouze proto, aby pozdržel nebo zmařil výkon rozhodnutí o navrácení do země původu. Tato východiska se promítají v ustanoveních § 46a odst. 1 písm. e) a § 47 zákona o azylu.

[4] Žalovaný dle krajského posoudil poměry žalobce individuálně a jeho závěry mají oporu ve správním spisu a zjištěném skutkovém stavu. Pro účely daného typu řízení bylo dostačující, jestliže žalovaný převzal jako podklad pro vydání rozhodnutí protokol o výpovědi žalobce v řízení o správním vyhoštění. Takový postup žalovanému umožňuje § 87 odst. 1 zákona o azylu. Stejně jako žalovaný shledal krajský soud žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako účelovou. Žalobce ignoroval zákonné povinnosti spojené se vstupem na území schengenského prostoru. Ačkoli měl možnost požádat o azyl při svém vstupu na území států Evropské unie, žádost podal až po svém zajištění, kdy mu hrozilo správní vyhoštění. Žalovaný tak podle krajského soudu postupoval podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, neboť z jednání žalobce bylo zřejmé, že existuje reálné nebezpečí, že nadále nebude respektovat své povinnosti a bude mařit výkon správního rozhodnutí o jeho vyhoštění. Postup žalovaného je proto v souladu s čl. 8 odst. 3 písm. d) přijímací směrnice. Žádný předpis nestanoví, čím mají správní orgány zdůvodňovat neúčinnost zvláštních opatření a důvodnost zajištění. Žalovaný v souladu s přijímací

pokračování

směrnici nejprve vyhodnotil, zda je možné na situaci žalobce aplikovat některé z alternativních opatření. Délku trvání zajištění stanovil žalovaný s ohledem na pravděpodobnou délku řízení o udělení mezinárodní ochrany, která koresponduje se šestiměsíční základní lhůtou pro vydání rozhodnutí ve věci udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 27 odst. 1 zákona o azylu. Žalovaný dostatečně a logicky zdůvodnil, proč byla doba trvání zajištění stanovena na horní zákonné hranici; rovněž dostatečně specifikoval podklady, z nichž v rozhodnutí vycházel.

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, jejíž důvody výslovně nepodřadil pod některý z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel má za to, že se krajský soud nevypořádal jeho námitku o neúčelovosti podání žádosti o mezinárodní ochranu. Jak již uvedl v žalobě, žalovaný nepřihlédl ke skutečnosti, že stěžovatel měl v úmyslu požádat o udělení mezinárodní ochrany v jiném státě Evropské unie, což vyplývá přímo z výsledku stěžovatele v řízení o správním vyhoštění. V rámci výsledku stěžovatel uvedl rovněž relevantní důvody pro přiznání mezinárodní ochrany, totiž pronásledování ze strany tureckých státních složek z politických důvodů. Stěžovatel podal žádost o azyl týž den, který vstoupil na území České republiky. Žalovaný založil své rozhodnutí na faktu, že stěžovatel přicestoval a pobýval zde nelegálně, aniž by zvážil další okolnosti případu; krajský soud tento chybný postup žalovaného aproboval. Oba pak zcela ignorovali fakt známý z rozhodovací praxe, a sice že většina žadatelů o azyl přicestovala do Evropské unie nelegálně, což není samo o sobě důvodem pro jejich zajištění. Protokol o výsledku pořízený v odlišném správním řízení nelze použít jako jediný (a stěžejní) podklad pro vydání rozhodnutí o zajištění. Jestliže žalovaný nevyslechl stěžovatele v rámci řízení o zajištění, nezjistil řádně skutkový stav, proč měl krajský soud jeho rozhodnutí zrušit.

[7] Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný uvedl, že nepochybil, vycházel-li z materiálů pořízených policií v řízení o správním vyhoštění. Takový postup dosavadní judikatura umožňuje, konkrétně žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu 5. 3. 2014, č. j. 3 Azs 24/2013 - 42. Stěžovatel v žalobě ani v kasační stížnosti nepředložil konkrétní skutečnosti, jimiž by zpochybnil správnost rozhodnutí žalovaného. Žalovaný se ztotožňuje se závěry krajského soudu, že jeho skutková zjištění byla dostačující pro závěr o neúčinnosti mírnějších opatření a že hodnotil pobytovou historii stěžovatele komplexně, přičemž zohlednil veškeré relevantní okolnosti. To obdobně platí i o závěru stěžovatele ohledně účelovosti podání žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud postupoval v souladu se zákonem i judikaturou, přičemž se vypořádal přezkoumatelným způsobem s obsahem všech žalobních námitek. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[8] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto rozhodnutí

může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu existuje zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení ve smyslu uvedeném pod bodem (4) půjde především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Tato kritéria přijatelnosti kasační stížnosti jsou použitelná i po novele § 104a odst. 1 s. ř. s., která s účinností od 1. 4. 2021 rozšířila okruh případů, při jejichž přezkumu zdejší soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28).

[9] Stěžovatel v posuzované věci nepředestřel žádnou právní otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů a k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyslovit za účelem sjednocování judikatury. Taková otázka neplyne ani z obsahu napadeného rozsudku či ze soudního a správního spisu. Stěžovatel, ačkoli je zastoupen advokátko, tedy právním profesionálem, ostatně sám k přijatelnosti kasační stížnosti ničeho neuvádí, ačkoliv je v jeho zájmu, aby odůvodnil, proč je v jeho případě kasační stížnost přijatelná a zdejší soud by se jí měl věcně zabývat. Nejvyšší správní soud nicméně posuzuje otázku přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech stanovených v § 104a odst. 1 s. ř. s. z úřední povinnosti, tedy i v případech, v nichž stěžovatel k přijatelnosti nic určitého neuvede, jako je tomu právě v této věci.

[10] Z obsahu kasační stížnosti lze věcně uchopit tři argumenty: (i) krajský soud nevypořádal argumenty o neúčelovosti žádosti stěžovatele, (ii) o neúčelovosti podání žádosti svědčí fakt, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podal stěžovatel v týž den, kdy přicestoval do České republiky a (iii) žalovaný nemohl použít protokol o výsledku v řízení vedeném Policí ČR jako jediný podklad pro vydání rozhodnutí o zajištění stěžovatele.

[11] Pokud jde o první námitku, ta věcně cílí na nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že aby bylo rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za (ne)správné a z jakých důvodů považuje argumentaci účastníků řízení za (ne)důvodnou. (viz například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007-58, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004-72, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75). Za nepřezkoumatelné je třeba považovat zejména rozhodnutí, v němž soud zcela opomene vypořádat některou z uplatněných námitek, respektive není-li z odůvodnění rozhodnutí zřejmé, proč nepovažoval soud žalobní argumentaci za důvodnou, a to zejména jedná-li se o klíčovou právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Nedostatkem důvodů nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze absenci důvodů, na nichž stojí *ratio decidendi* soudu. Je

pokračování

nutno upozornit, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí.

[12] Krajský soud se žalobní argumentací stěžovatele ohledně neúčelovosti podání žádosti o mezinárodní ochranu zabýval dostatečně podrobně v odst. 18 odůvodnění napadeného rozsudku, kde vyložil důvody, na jejichž základě (ve shodě s žalovaným, který popsal relevantní skutečnosti na str. 3 svého rozhodnutí) vyhodnotil žádost stěžovatele jako účelovou. Proti žalobní argumentaci stěžovatele postavil krajský soud vlastní ucelenou argumentaci, přičemž je zcela zřejmé, o jaké úvahy opřel své závěry o správnosti rozhodnutí žalovaného. Neopomněl přitom vypořádat některou z námitek stěžovatele a jeho úvahy jsou srozumitelné, logické a vnitřně konzistentní. Pouhý nesouhlas stěžovatele se způsobem, jakým krajský soud věcně posoudil některou z nastolených otázek, neznamená v žádném případě nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Ve světle uvedených úvah dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek vadou nepřezkoumatelnosti netrpí.

[13] Stěžovatel dále namítá, že jeho žádost o přiznání mezinárodní ochrany nelze považovat za účelovou ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, neboť ji podal týž den, kdy přicestoval do České republiky. Touto otázkou se již Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 29. 7. 2022, č. j. 5 Azs 328/2020 - 21, v němž mimo jiné konstatoval, že „[p]okud jde o existenci oprávněných důvodů se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo jej pozdržet, odůvodnil žalovaný naplnění této podmínky zajištění tím, že stěžovatel nevyužil možnosti zažádat o mezinárodní ochranu již dříve, byť tak mohl učinit, přičemž vědomě nerespektoval zákony ČR. Nejvyšší správní soud popsané zdůvodnění naplnění dané podmínky považuje za dostatečné, neboť stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany až [...] tři dny po svém zajištění za účelem správního vyhoštění.“ Situace stěžovatele je obdobná, neboť o udělení mezinárodní ochrany požádal až po svém (správním) zajištění, a přestože tak učinil v den vstupu na území České republiky, sám při výslechu uvedl, že jeho úmyslem nebylo požádat o azyl v České republice nýbrž v Německu. Kromě toho, jestliže stěžovatel opustil zemi původu pro obavu z pronásledování, je nepochopitelné, proč o přiznání mezinárodní ochrany nezažádal již dříve v jiném (respektive prvním) bezpečném státě. Závěry krajského soudu tedy korespondují s náhledem judikatury Nejvyššího správního soudu na tuto otázku. Zbývá dodat, že pro posouzení důvodnosti zajištění stěžovatele je zcela irrelevantní (ne)existence eventuálních azylových důvodů; tyto skutečnosti mají význam až pro samotné rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany.

[14] Konečně, v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu je i závěr krajského soudu, že žalovanému nic nebránilo převzít v řízení o zajištění informace vyplývající z protokolu o výslechu stěžovatele pořízeného v jiném řízení. Žalovaný přiléhavě odkazuje na rozsudek č. j. 3 Azs 24/2013 - 42, kde zdejší soud k závěru, že „v postupu, kdy žalovaný využil informace o stěžovateli z předchozích řízení, neshledal pochybení. Vzhledem k tomu, že zákon o azylu nekonkretizuje způsob, jakým má ministerstvo zjišťovat splnění podmínek pro uložení povinnosti podle § 46a odst. 1 písm. c), lze dovodit, že tyto skutečnosti ministerstvo zjišťuje především ze spisů žadatele a informací od Policie ČR. Převzetí skutkových zjištění z předchozího řízení o zajištění do rozhodnutí o povinnosti setrvat v zařízení pro zajištění cizinců

proto není nedostatkem tohoto rozhodnutí za předpokladu, že tato skutková zjištění umožňují dostačujícím způsobem posoudit, zda jsou splněny podmínky pro aplikaci § 46a odst. 1 písm. c) zákon o azylu, včetně posouzení otázky, zda cizinec nespadá do chráněné skupiny osob, na které nelze tuto povinnost aplikovat.“. Jakkoli byl tento závěr vysloven v situaci, kdy se rozhodovalo o prodloužení již realizovaného zajištění, a důvodem pro takový postup byla důvodná domněnka, že cizinec představuje nebezpečí pro stát nebo veřejný pořádek, jde o principiálně shodné situace a je tak plně aplikovatelný i na případ stěžovatele. Stěžovatel neuvedl, co žalovanému v takovém postupu brání, na podporu svého tvrzení neuplatnil žádnou právní argumentaci. Naproti tomu krajský soud opřel svůj závěr o ustanovení § 87 odst. 1 zákona o azylu, podle nějž poskytuje Police České republiky, zpravodajská služba České republiky nebo Ministerstvo zahraničních věcí žalovanému či soudu informace nebo stanoviska potřebná ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, v řízení podle zákona o azylu; ani s tím stěžovatel nepolemizuje.

[15] Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že v projednávané věci nevystala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popřípadě byla řešena rozdílně. Krajský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele; věc posoudil v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit. Kasační stížnost je tedy nepřijatelná a Nejvyšší správní soud jí proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

[17] Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 30. 6. 2023, č. j. 3 Azs 88/2023 - 28, ustanovil stěžovateli opatrovníci v řízení o kasační stížnosti advokátku Mgr. Helenu Pindejovou. Ustanovené zástupkyni náleží odměna za dva úkony právní služby, a to za převzetí a přípravu zastoupení a sepsání doplnění kasační stížnosti ze dne 11. 8. 2023 [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za tyto úkony jí náleží odměna dle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, ve spojení s § 7 téhož předpisu ve výši 3 100 Kč za každý z nich, tj. 6 200 Kč. Ke každému úkonu právní služby se přiznává náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč, tj. celkem 600 Kč. Odměna advokátky za zastupování v řízení o kasační stížnosti tak činí 6 800 Kč. Daň z přidané hodnoty netvoří součást nákladů, neboť opatrovnice stěžovatele nedoložila, že je jejím plátcem (§ 14a odst. 1 advokátního tarifu). Odměna jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dní od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení stěžovatele nese stát (§ 60 odst. 4 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 11. ledna 2024

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu